

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn of דף נ"א of זבחים.
Some of the topics we will learn about include:

בקדשים
אין דנין למד מלמד
Regarding קדשים, something derived from one דרשה cannot always be applied further using another דרשה, such as
היקש, a comparison;
גזרה שוה, similar word usage;
קל וחומר, logical deduction based on relative stringency and leniency; OR
מה מצינו, whereby we compare the Halachos of similar matters?

אם עלו לא ירדו
Many disqualified קרבנות are sacrificed בדיעבד, if they were already placed onto the מזבח, they are not removed; such as,

לן בדם או אימורים
If the blood or the parts of the קרבן that are burned on the מזבח were left until after sundown;

יוצא
Something that was taken out of the עזרה;
טמא

A defiled קרבן;
חוץ לזמנו
A קרבן that the Kohein intended to eat or sacrifice it after the permitted time;
חוץ למקומו

A קרבן that the Kohein intended to eat or sacrifice it outside the permitted area.

B יסוד המזבח

Many Halachos regarding the base of the מזבח, including: שירי הדם היה שופך

על יסוד מערבי של מזבח החיצון
The leftover blood of the inner חטאות was spilled on the מזבח base of the outer מזבח;

אין לו יסוד לפנימי עצמו
The inner מזבח does not have a base at all;

מזבחה של עולה יהא ליסוד
The blood of the עולה is only sprinkled onto the part of the מזבח that has a יסוד, excluding the southeast corner;

A

בקדשים
אין דנין למד מלמד

אם עלו לא ירדו
לן בדם או אימורים יוצא
טמא חוץ לזמנו
חוץ למקומו

B

יסוד המזבח

שירי הדם היה שופך
על יסוד מערבי
של מזבח החיצון

אין לו יסוד לפנימי עצמו

מזבחה של עולה
יהא ליסוד

1 So, let's review...

The Gemara continues discussing

בקדשים

אין דנין למד מלמד

Regarding קדשים, something derived from one דרשה cannot always be applied further using another דרשה.

The Gemara inquires

דבר הלמד בבנין אב

מהו שילמד

בהיקש ובג"ש ובק"ו ובבנין אב

Can something derived from a בנין אב be applied further using another דרשה,

1

The Gemara continues discussing...

בקדשים

אין דנין למד מלמד

Regarding קדשים,

something derived from one דרשה cannot always be applied further using another דרשה

The Gemara inquires

דבר הלמד בבנין אב

מהו שילמד

בהיקש ובג"ש ובק"ו ובבנין אב?

Can something derived from a בנין אב be applied further using another דרשה?

2 such as
היקש, a comparison;
גזרה שוה, similar word usage;
קל וחומר, logical deduction based on relative stringency
and leniency; OR
בנין אב, also known as a מזהב, whereby we compare the
Halachos of similar matters?

The Gemara seeks to resolve one of these queries; that
בנין אב
ילמד בבנין אב

rules
אם עלו לא ירדו
Many disqualified קרבנות are sacrificed בדיעבד; if they
were already placed onto the מזבח, they are not removed.

The ברייתא explains why specific פסולים have this
Halachah:
לן בדם כשר
שהרי לן באימורין כשר
If the blood of the קרבן was left until after sundown, we do
not perform זריקה. However, if they were brought onto the
מזבח, the זריקה is performed בדיעבד.
This is derived from a בנין אב, from אימורים, the parts of the
קרבן that are burned on the מזבח, that were left after
sundown. They may be offered if they were brought onto
the מזבח. And so, we apply this ruling to the blood, as well.

Furthermore,
לן באימורין כשר
שהרי לן בבשר כשר
The Halachah just mentioned, that אימורים that were left
after sundown may be offered if they were brought onto
the מזבח, is itself derived from a בנין אב, from בשר, the flesh
of the קרבן שלמים, that may be eaten after sundown, and
indeed the whole next day. So too, the אימורים may be
sacrificed.

2

The Gemara seeks to resolve that
בנין אב ילמד בבנין אב

rules
אם עלו לא ירדו
Many disqualified קרבנות are sacrificed בדיעבד;
if they were already placed onto the מזבח,
they are not removed

The ברייתא explains
why specific פסולים have this Halachah:
לן בדם כשר
שהרי לן באימורין כשר
If the blood was left until after sundown,
we do not perform זריקה.
However, if they were brought onto the מזבח,
the זריקה is performed בדיעבד

בנין אב:
From אימורים that were left after sundown
that may be offered if they were brought onto the מזבח
And so, we apply this ruling to the blood, as well.

Furthermore,
לן באימורין כשר
שהרי לן בבשר כשר
that were left after sundown
may be offered if they were brought onto the מזבח

בנין אב:
קרבן שלמים, that may be eaten after sundown,
and indeed the whole next day.
So too, the אימורים may be sacrificed

3

אם עלו לא ידדו regarding certain פסולים such as, יוצא

טמא

חוץ לזמנו

חוץ למקומו

Because they are כשר in certain scenarios:

יוצא

הואיל ויוצא כשר בבמה

There is no יוצא, being taken out of the עזרה, in the case of a במה, a private altar;

טמא

הואיל והותר בעבודת ציבור

In certain cases, communal קרבנות may be offered even in a state of טומאה;

חוץ לזמנו

הואיל ומרצה לפיגולו

If the Kohein intended to eat or sacrifice the קרבן after the permitted time, he disqualifies the קרבן. However, the קרבן only becomes פיגול if the rest of the עבודות were performed properly. Therefore, sacrificing a קרבן of פיגול has a degree of validity.

חוץ למקומו

הואיל והוקש לחוץ לזמנו

We compare this Halachah to a קרבן that the Kohein intended to eat outside the permitted area;

And also Korbanos

שקיבלו פסולין וזרקו דמן

בהנך פסולין דחזו לעבודת ציבור

If certain פסולין, such as a טמא, received or sprinkled the blood of a קרבן, it may be כשר for certain communal קרבנות.

Here we see that

דבר הלמד בבנין אב

חוזר ומלמד בבנין אב

The law of אימורים, which was first derived from בשר, was then extended to דם.

3

The תורה continues by explaining

אם עלו לא ידדו regarding certain פסולים

because

they are כשר in certain scenarios:

טמא

הואיל והותר בעבודת ציבור

יוצא

הואיל ויוצא כשר בבמה

חוץ למקומו הואיל והוקש לחוץ לזמנו

חוץ לזמנו הואיל ומרצה לפיגולו

שקיבלו פסולין וזרקו דמן בהנך פסולין דחזו לעבודת ציבור

Here we see that

דבר הלמד בבנין אב חוזר ומלמד בבנין אב

The law of אימורים, which was first derived from בשר, was then extended to דם

4 However, the Gemara rejects this proof:
 וכי דנין דבר שלא בהכשירו
 מדבר שבהכשירו
 How could we compare a disqualified קרבן from circum-
 stances where the פסול does not apply at all?
 As Rashi explains,
 ילפת אימורין שלא בהכשירים
 מבשר דהכשירו בכך
 וזו היא מצותו
 We derived אימורים from בשר, even though the meat is
 intended to be eaten for two days ולכתחילה? And
 יליף יוצא במקדש
 מיוצא בבמה
 שכולו יוצא הוא
 שאין שם קלעים אלא על פני השדה
 We derived יוצא in the מקדש from יוצא by a במה, even
 though the entire premise of a במה assumes a state of יוצא,
 since it is situated in an open field, with no enclosure. ®
 Rather,
 תנא
 מזאת תורת העולה ריבה
 סמוך ליה
 The **בריייתא** actually derived these Halachos from the
 Pasuk **זאת תורת העולה**, which includes all פסולים. However,
 the Pasuk alludes to three exceptions, and we only use the **אב**
 בנין to determine which פסול belongs in which category.
 =====

4

The Gemara rejects this proof:

**וכי דנין דבר שלא בהכשירו
 מדבר שבהכשירו?**

*How could we compare a disqualified קרבן
 from circumstances where the פסול does not apply at all?*

ילפת אימורין שלא בהכשירים מבשר דהכשירו בכך
 וזו היא מצותו
 יליף יוצא במקדש מיוצא בבמה
 שכולו יוצא הוא
 שאין שם קלעים אלא על פני השדה

Rather,

**תנא מזאת תורת העולה ריבה
 סמוך ליה**

*The ברייתא actually derived these Halachos
 from the Pasuk זאת תורת העולה,
 which includes all פסולים.
 However, the Pasuk alludes to three exceptions,
 and we only use the בנין אב to determine
 which פסול belongs in which category*

5 And so, we have completed the topic of אין דנין למד מלמד and the Gemara continues explaining the previous Mishnah on דף מ"ז which taught:
 שירי הדם היה שופך
 על יסוד מערבי של מזבח החיצון
 The leftover blood of the inner חטאות was poured on the western base of the מזבח.

The Gemara cites the source for this ruling:
 The Pasuk says
 ואת כל דם הפר ישפוך
 אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד
 And we expound
 ההוא דפגע ברישא
 This refers to the base of the מזבח that the Kohen encounters immediately upon exiting the היכל, which is the western base.

5

The previous Mishnah taught

שירי הדם היה שופך
 על יסוד מערבי של
 מזבח החיצון
 The leftover blood
 of the inner חטאות
 was poured on the western
 base of the מזבח

The source for this ruling:

ואת כל דם הפר ישפוך
 אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד
 And we expound
 ההוא דפגע ברישא

This refers to the base of the מזבח the Kohen encounters immediately upon exiting the היכל, which is the western base

6 The Gemara cites a ברייתא that elaborates on the Halachos regarding the base of the מזבח:
The Pasuk mentions
אל יסוד מזבח העולה
Three times regarding חטאת, and we expound:

1.
אל יסוד מזבח העולה
ולא יסוד מזבח הפנימי
The leftover blood is poured on the base of the outer מזבח, not the base of the inner מזבח.
The Gemara explains
לגופיה
מאשר פתח אהל מועד נפקא
As Rashi explains
שישפכם ליסוד מזבח החיצון
The Halachah that they MAY be poured on base of the outer מזבח, is already derived from the words
אשר פתח אהל מועד
Therefore,
אל יסוד מזבח העולה
Teaches us that ONLY the base of the outer מזבח is valid.

2.
אל יסוד מזבח העולה
אין לו יסוד לפנימי עצמו
The inner מזבח does not have a base at all.

6 Halachos regarding the base of the מזבח:

ברייטא:
The Pasuk mentions
אל יסוד מזבח העולה
three times regarding חטאת,
and we expound:

①
אל יסוד מזבח העולה
ולא יסוד מזבח הפנימי
The leftover blood is poured
on the base of the outer מזבח
not the inner מזבח

The Gemara explains
לגופיה
מאשר פתח אהל מועד נפקא
שישפכם ליסוד מזבח החיצון

②
אל יסוד מזבח העולה
אין לו יסוד לפנימי עצמו
The inner מזבח
does not have a base at all

7

3.

אל יסוד מזבח העולה
תן יסוד למזבח של עולה

This extra Pasuk, regarding the חטאת of the נשיא, teaches us that other קרבנות, such as the עולה, are also poured onto the base of the outer מזבח.

The Gemara explains this third דרש:

אי סלקא דעתך
כדכתיב
הני למה לי קרא
לשירים

If the Pasuk is only teaching me the Halachah that the leftover blood is poured onto the יסוד of the outer מזבח, not the inner מזבח, הא בראי עביד להו

This חטאת is offered on the outer מזבח; obviously, its leftovers are poured on the outer מזבח, as well?

Furthermore, we cannot suggest

דאפיך מיפך
דבראי לגואי
ודגואי לבראי

The leftover blood of an outer חטאת is poured on the inner מזבח, and the leftover blood of an inner חטאת is poured on the outer מזבח, because הא אין לו יסוד לפנימי עצמו

The inner מזבח does not have a יסוד!

Therefore, we do not require this extra Pasuk, and so it must be teaching us that the leftover blood of other קרבנות are also poured onto the יסוד of the outer מזבח.

7

3

אל יסוד מזבח העולה
תן יסוד למזבח של עולה

This extra Pasuk, regarding the חטאת of the נשיא, teaches us that other קרבנות, such as the עולה, are also poured onto the base of the outer מזבח

The Gemara explains this third דרש:

אי סלקא דעתך כדכתיב
הני למה לי קרא לשירים

If the Pasuk is only teaching me the Halachah that the leftover blood is poured onto the יסוד of the outer מזבח, not the inner מזבח

הא בראי עביד להו?

This חטאת is offered on the outer מזבח; obviously, its leftovers are poured on the outer מזבח, as well?

Furthermore, we cannot suggest

דאפיך מיפך

דבראי לגואי ודגואי לבראי

The leftover blood of an outer חטאת is poured on the inner מזבח, and the leftover blood of an inner חטאת is poured on the outer מזבח because

הא אין לו יסוד לפנימי עצמו

The inner מזבח does not have a יסוד!

Therefore,

we do not require this extra Pasuk, and so it must be teaching us that the leftover blood of other קרבנות are also poured onto the יסוד of the outer מזבח

8 The Gemara asks that perhaps the third Pasuk is teaching us

מזבחה של עולה יהא ליסוד

The blood of the עולה is only sprinkled onto the part of the מזבחה that has a יסוד, thus excluding the southeast corner which had no יסוד?

The Gemara answers that we don't need the Pasuk for this Halachah, because it can be derived from a קל וחומר, as follows:

1.

מה שיריים שאין מכפרין

טעונין יסוד

תחלת עולה שמכפרת

אינו דין שטעונה יסוד

The leftover blood does not accomplish atonement, and yet it requires the יסוד;

Certainly, the זריקה, which accomplishes atonement, requires the יסוד.

2.

מה שיריים שאין מכפרין ואין באין לכפרה

טעונה יסוד

תחלת עולה שמכפרת ובאה לכפרה

אינו דין שטעונה יסוד

The leftover blood does not accomplish atonement, and is not brought for atonement, yet it requires the יסוד;

Certainly, the זריקה, which accomplishes atonement, and is brought for atonement, requires the יסוד.

The Gemara on the next Daf will explain the נפקא מינה between these two versions.

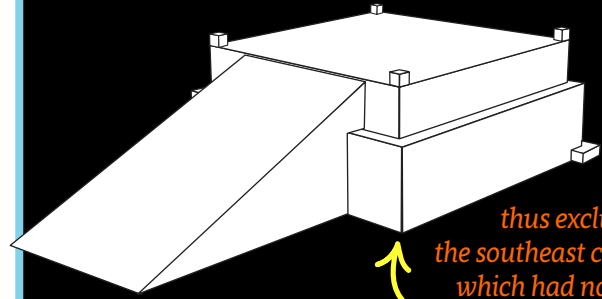
8

?

The Gemara asks perhaps the third Pasuk is teaching us

מזבחה של עולה יהא ליסוד

The blood of the עולה is only sprinkled onto the part of the מזבחה that has a יסוד

thus excluding the southeast corner which had no יסוד?

The Gemara answers

we don't need the Pasuk for this Halachah, because it can be derived from a קל וחומר, as follows:

1

מה שיריים שאין מכפרין
טעונין יסוד

תחלת עולה שמכפרת
אינו דין שטעונה יסוד

The leftover blood does not accomplish atonement, and yet it requires the יסוד;
Certainly, the זריקה, which accomplishes atonement, requires the יסוד

2

מה שיריים
שאין מכפרין ואין באין לכפרה
טעונה יסוד

תחלת עולה
שמכפרת ובאה לכפרה
אינו דין שטעונה יסוד

The leftover blood does not accomplish atonement, and is not brought for atonement, yet it requires the יסוד;
Certainly, the זריקה, which accomplishes atonement, and is brought for atonement, requires the יסוד